

Régiós Konferencia
2019. november 23.

Relatív életkor a Magyar Úszósportban

Nagy Nikoletta

Testnevelési Egyetem

Úszás és Vízisportok Tanszék

Relative Age Effect

Mit jelent?

- **születési dátuma**, annak elhelyezkedése a naptári évben
- milyen **előnyei és hátrányai** származnak a gyermekeknek a teljesítményeik értékelésekor
- Barnsley et al., (1985): **40% első negyedévben** született
- Kutatási terület:
Különböző sportágak, eltérő minták, többféle aspektus

- utánpótlás korosztály (Thompson és mtsai, 2004)
- ifjúsági és felnőtt (Müller és mtsai, 2016),
- senior korosztály (Connick és mtsai, 2015)
- egyéni és csapatsportágakban, téli és nyári sportágakban
- nagymértékben függ a sportág jellegétől
- fizikai adottságok meghatározóak: fontos szerep

Meghatott: magasság, a testsúly és a koordináció

- hatással van a **sportágelhagyásra**, a **hivatásos** játékosok mezőnyére

Úszók:

- senior (Medic és mtsai, 2009)
- utánpótlás korban nincsen hatással (Costa és mtsai, 2013)
- amerikai úszóedző vizsgálata 45% első negyedév (Keith, 2013)
- portugál versenyúszók : 12 éves lányok és a 12-15 éves fiúk
- Első hazai vizsgálat: Nagy és mtsai

Módszerek

1. Populáció (dokumentumelemzéssel):

Összelemszám vizsgálatához:

felnőtt, ifi, serdülő válogatott keret + JB
versenyzői N=400; 217 fiú+ 183 leány

JB program vizsgálatához:

N=235; 118fiú+117 lány, átlagéletkor 11,44év

2. Adatgyűjtés: Dokumentumelemzés

3. Adatfeldolgozás:

- SPSS 21.0
- leíró statisztikai mutatók
- Kruskal-Wallis teszt
- χ^2 próba

Eredmények

1. Összelemszámra végzett elemzésnél

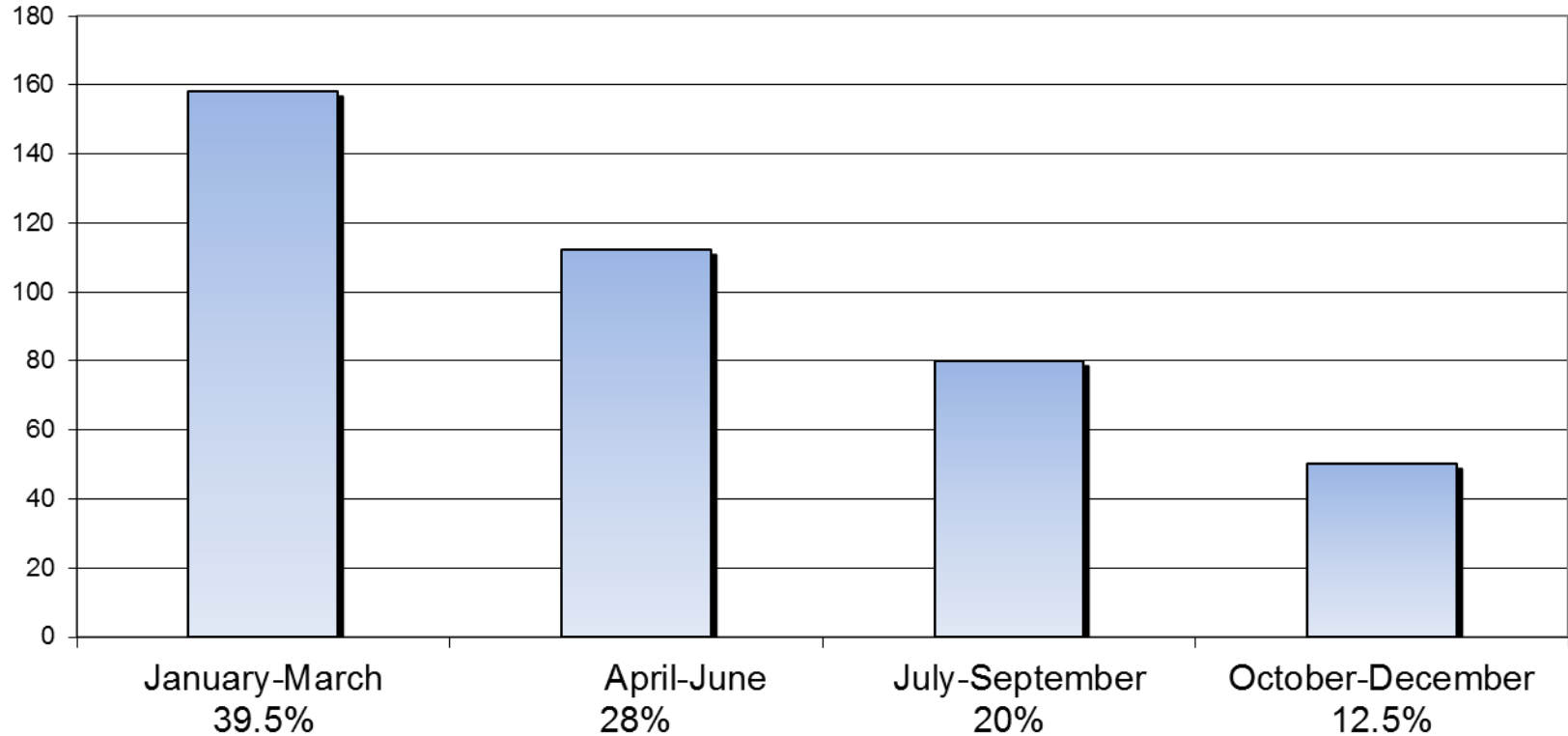

Figure 1.: Distribution swimmers in every quater. $p=0,000$

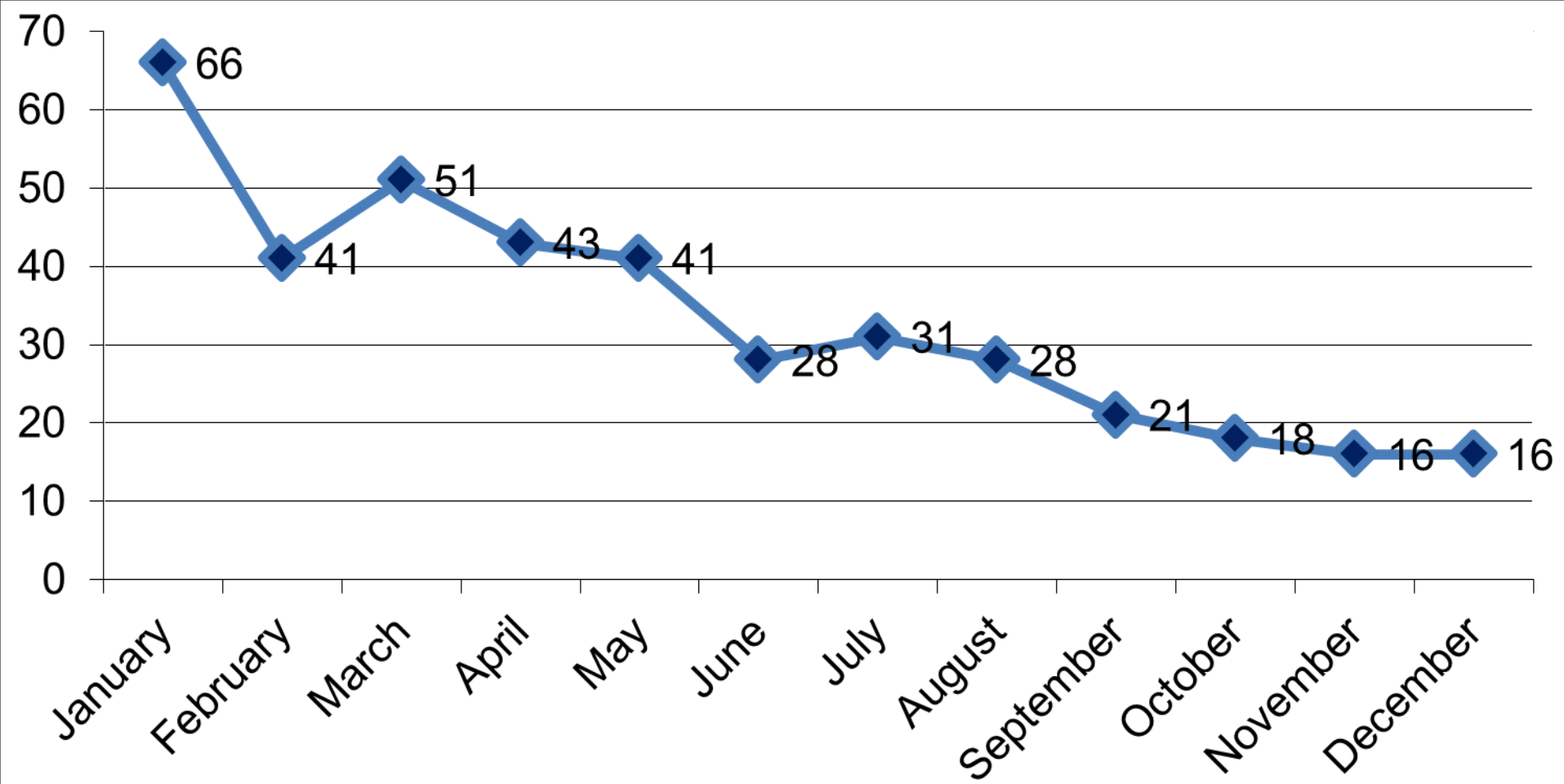
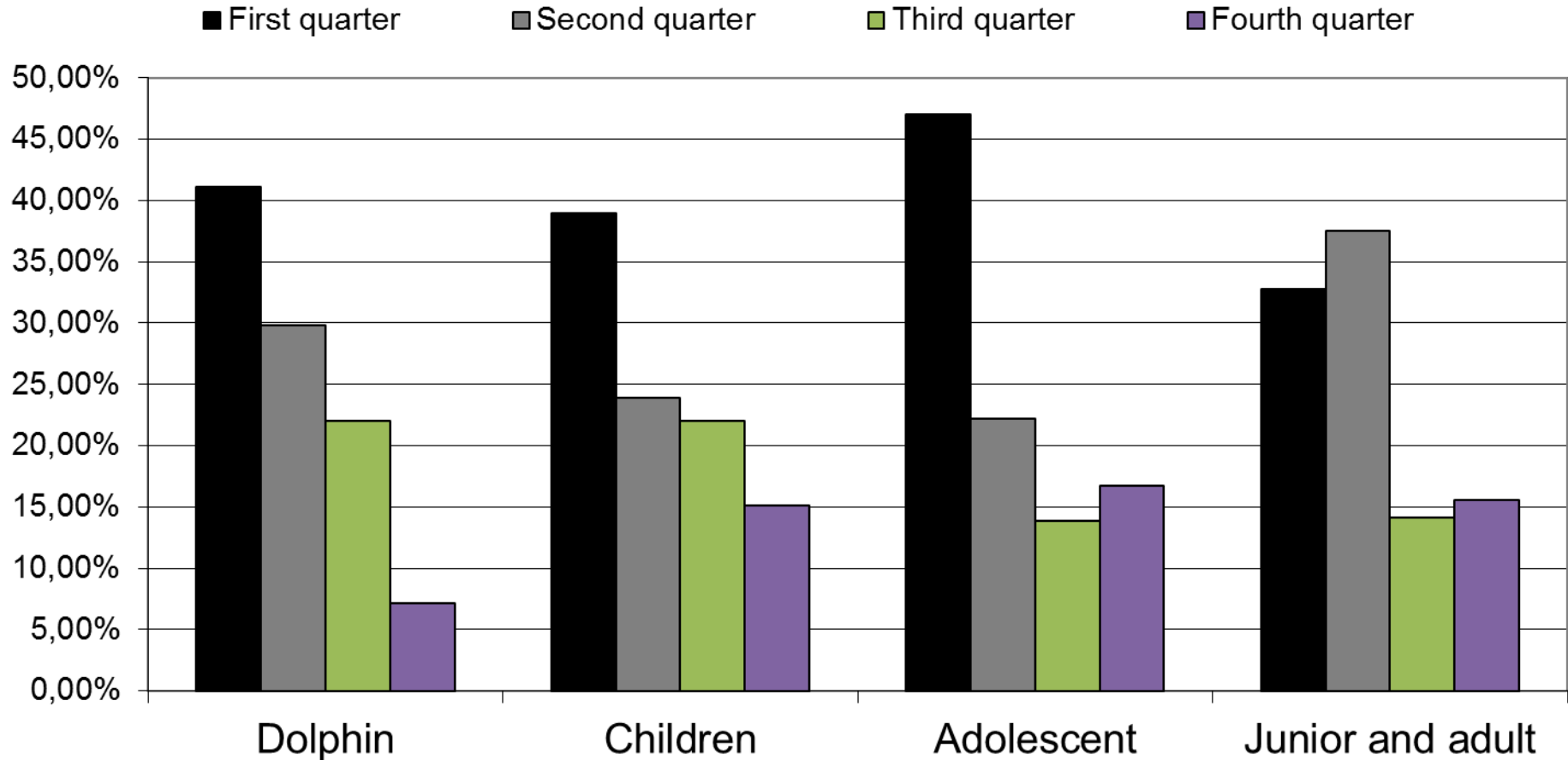

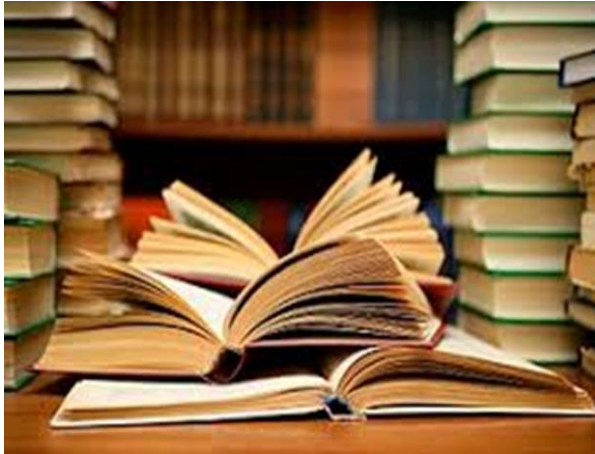
Figure 2.: Distribution of competitors number regarding the birth months.
p=0,000

Korosztályok elemzése

Következtetés I.

Mit jelentenek az eredmények a gyakorlatban?

A kutatás sportági kivetülései:

- magyarországi válogatott versenyúszók túlnyomó ***többsége az év első negyedévében*** született
- a relatív életkor jelensége ***jelen van*** az élsportolóvá válás során a magyar úszósportban
- ***megegyeznek*** más nemzetközi kutatás több sportágban tapasztalt eredményekkel
- ***minden korosztályban*** jelen van a relatív életkor hatása ➡ novemberi/decemberi gyermekek is el tudnak jutni a felnőtt élmezőnybe

- Az *utánpótlás* korosztályok

az *első negyedév*ben születettek vannak a legtöbbben

- Ifjúsági+felnőtt

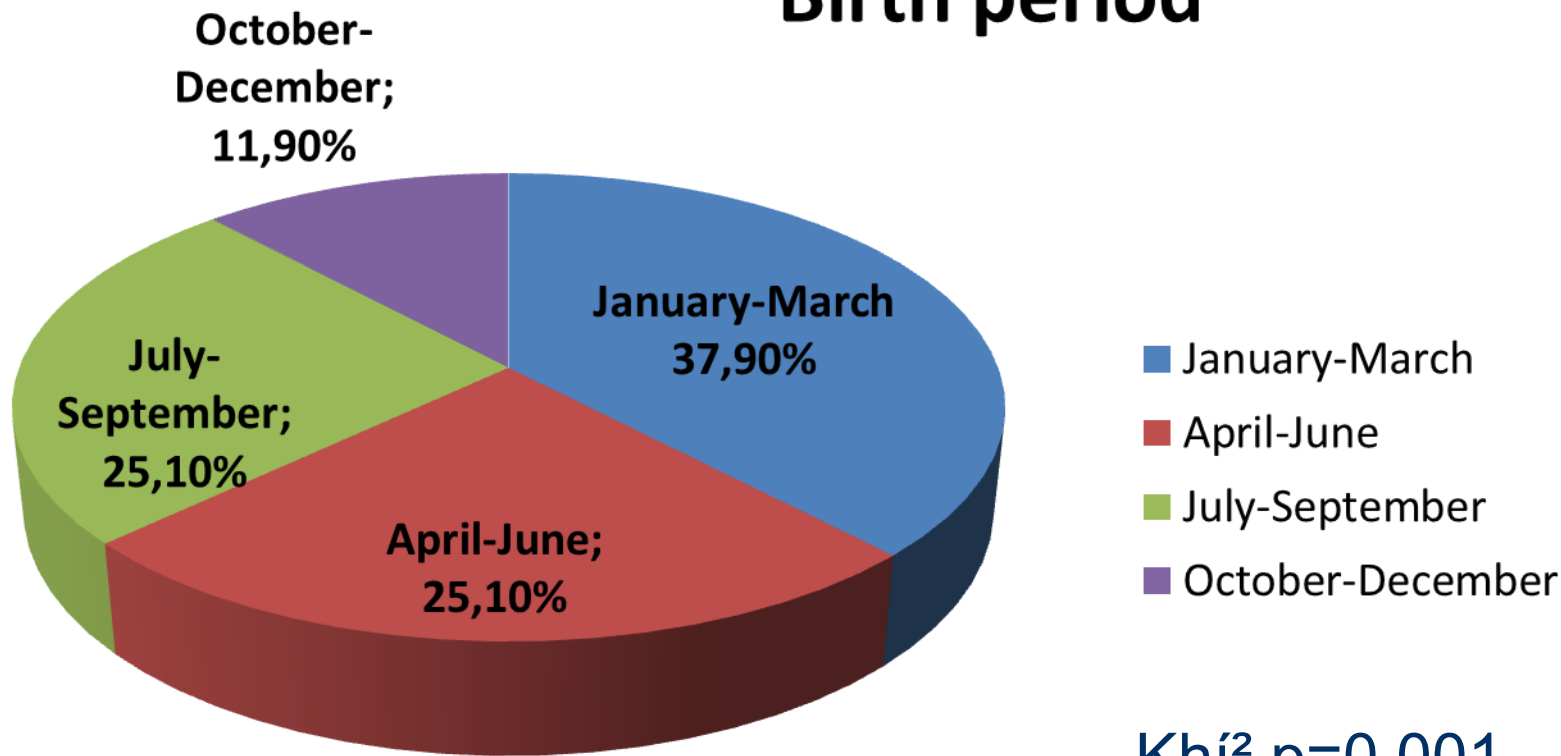
a második negyedév legmagasabb érték

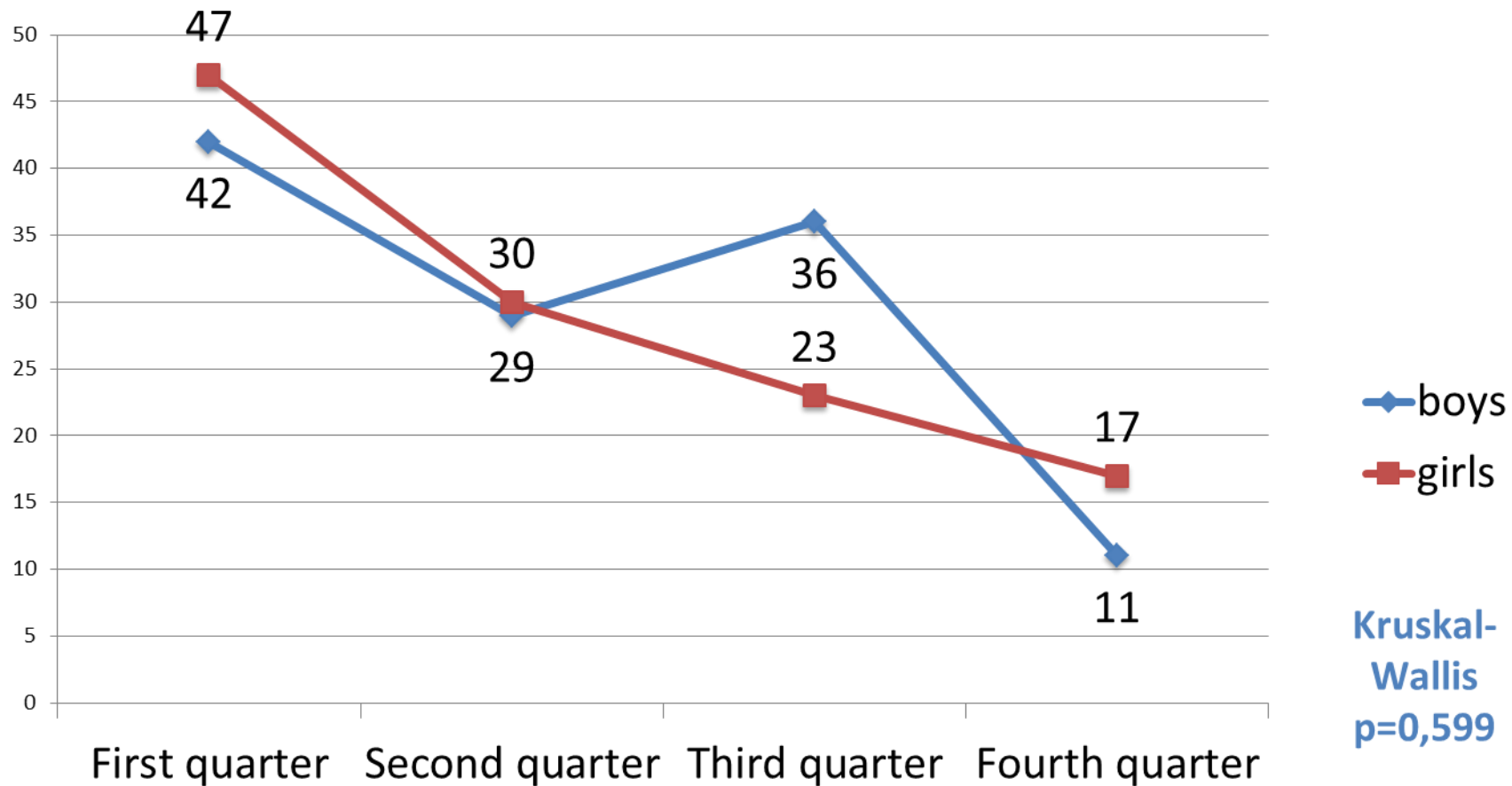
különbözik az utánpótlás korosztályoktól

Eredmények a Jövő Bajnokai program elemzésénél

Birth period

Nemek vizsgálata

χ^2 $p=0,001$

Következtetések II.

- a legtöbb, JB programba kiválasztott úszó, az értékelési év **első negyedévében** született

- 11-12 éves korban jelen van RAE,
- **élmezőnyébe** tartozásra hatással van a relatív életkor

- az úszók kiválasztásban és tehetséggondozásban **szerepet** játszhat a versenyző **születési ideje**

- Nem jelent kizárólagosságot!!!
 - Sőt! Baker és Logan (2007) gondolata:
fiatalabbak, jobban megedződnek a relatíve idősebb társaik között
 - O'Sullivan (2015) munkája:
később, magas szintű sportoló
-
- fiú és a lány úszókra vszínűleg ugyanolyan mértékben jellemző

A gyermek teljesítményének értékelésekor érdemes lehet figyelembe venni (szóbeli ért, Jb keret stb)

JB program az up nevelési rendszerben

- Új, korábban, ilyen volumenben nem létező többletlehetőségek a kiválasztott versenyzőknek képességeik fejlesztésére
- Fejlettség okán bekerült, de valójában nem jobb
- Előnyöket kihasználva ténylegesen jobb lesz a be nem került fiatalabbnál (Gladwell, 2008)

Igazoljuk a korábbi nem feltétlenül jó döntést

Relatív fiatalabb, de lehet tehetségesebbet elveszítheti a sportág

- Kiválasztott+tehetséggondozásban részt vevő úszó gyermekek többsége **relatív idősebb** társainál

Nagy a felelősség, up edzők munkája kiemelten fontos, mert:

- **Megváltozott a korábbi kiválasztás és tehetséggondozás rendszere**
- **Hatás:** up nevelésre, versenyeztetésre
+ későbbi felnőtt úszóink teljesítményére

Kutatási eredményekről irodalom:

1. Relatív életkor

- Nagy, N., Ökrös, Cs., & Sós, Cs. (2015). **Research on relative age in Hungarian swimming.** *Physical Culture and Sport Studies and Research*, 68, 5-13.
- Nagy, N., Tóth, Á., & Ökrös, Cs. (2015). **Utánpótlás korú versenyzők testméreti jellemzőinek vizsgálata a kiválasztás tükrében.** *Magyar Sporttudományi Szemle*, 16(63), 19-24.
- Nagy, N., Földesi, Gy., Sós, Cs., & Ökrös, Cs. (2018). **Talent selection and management in view of relative age: the case of swimming.** *Physical Culture and Sport Studies and Research*. DOI: 10.2478/pcssr-2018-0023

2. Motiváció

- Nagy, N.; Sós, Cs., Szájer, P., & Ökrös, Cs. (2014). **Utánpótláskorú versenyúszók motivációs vizsgálata.** Magyar Sporttudományi Szemle, 15(58), 48-49.
- Nagy, N., Ökrös, Cs., Sós, Cs., Földesi, Gy., & Egressy, J. (2016). **Motivation of Hungarian Junior Competitive Swimmers.** In. Gál, A., Kosiewicz, J., & Sterbenz, T. (szerk.), Sport and Social Sciences with Reflection on Practice. (pp.61-76), Warsaw.

3. Észlelt motivációs környezet

- Nagy, N., Sós, Cs., Ökrös, Cs., & Szájer P. (2014). **Motivációs környezet vizsgálata szabadidős és versenyúszóknál.** Magyar Sporttudományi Szemle, 15(57), 24-27.

Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!!!

